

32002D1600

10.9.2002.

EIROPAS KOPIENU OFICIĀLAIS VĒSTNESIS

L 242/1

**EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES LĒMUMS Nr. 1600/2002/EK  
(2002. gada 22. jūlijs),  
ar ko nosaka Sesto Kopienas vides rīcības programmu**

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu, un jo īpaši tā 175. panta 3. punktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu <sup>(1)</sup>,

ņemot vērā Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu <sup>(2)</sup>,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu <sup>(3)</sup>,

saskaņā ar Līguma <sup>(4)</sup> 251. pantā izklāstīto procedūru, ievērojot kopīgo dokumentu, ko Samierināšanas komiteja apstiprināja 2000. gada 1. maijā,

tā kā:

- (1) Sabiedrības labklājība un uzplaukums nav iespējams bez tīras un veselībai labvēlīgas vides, tomēr mūsu vides kvalitātei nepārtraukti kaitēs nepārtrauktais pieaugums globālā līmenī.
- (2) Īstenojot Kopienas piekto vides rīcības programmu "Ceļā uz ilgtspējīgu attīstību", kuras termiņš beidzās 2000. gada 31. decembrī, ieviesti vairāki svarīgi uzlabojumi.
- (3) Darbs vides jomā jāturpina, lai sasniegtu Kopienas izvirzītos uzdevumus un mērķus, un jāīsteno šajā lēmumā izklāstītā Sestā vides rīcības programma ("programmu").

- (4) Pastāv virkne nopietnu vides problēmu un rodas aizvien jaunas problēmas, kuru risināšanai nepieciešama turpmāka rīcība.
- (5) Vairāk uzmanības jāpievērš profilaksei un piesardzības principam, izstrādājot cilvēku veselības un vides aizsardzības stratēģiju.
- (6) Lai vides attīstība būtu ilgtspējīga, dabas resursi jāizmanto apdomīgi, bet pasaules ekosistēma jāaizsargā, vienlaikus veicinot ekonomikas izaugsmi un līdzsvarotu sociālo attīstību.
- (7) Programmas mērķis ir nodrošināt augstā līmeņa vides un cilvēka veselības aizsardzību, vispārēji uzlabot vides stāvokli un dzīves kvalitāti, tā izvirza par labu ilgtspējīgai attīstībai pieņemtās stratēģijas prioritātes vides jomā, kas jāņem vērā, ierosinot pasākumus atbilstīgi stratēģijai.
- (8) Programma paredzēta tam, lai izjauktu savstarpējo saikni starp vides problēmām un ekonomisko izaugsmi, tajā pašā laikā ievērojot subsidiaritātes principu un atšķirīgos apstākļus dažādos Eiropas Savienības reģionos.
- (9) Programma nosaka prioritātes vides jomā, kam būtu jāraksturo Kopienas rīcība, kas jo īpaši ir saistībā ar klimata pārmaiņām, dabu un bioloģisko daudzveidību, vidi, veselību un dzīves kvalitāti, dabas resursu izmantošanu un atkritumu apsaimniekošanu.
- (10) Katrā no šīm jomām izvirzīti pamatzdevumi un konkrēti mērķi, kā arī norādīti veicamie pasākumi šo mērķu sasniegšanai. Šie uzdevumi un mērķi ir veikuma vai sasniegumu rādītāji, ko vajadzētu tiekties sasniegt.
- (11) Programmas mērķiem, uzdevumiem, prioritātēm un pasākumiem jāveicina noturīga attīstība kandidātvalstīs un jāsekmē šo valstu dabas bagātību aizsardzība.
- (12) Vides problēmu risināšana joprojām balstās uz likumdošanu, tāpēc pašreizējo tiesību aktu precīzs un pareizs īstenojums ir prioritāte. Ir jāmeklē arī citi ceļi, kā sasniegt izvirzītos mērķus vides jomā.

<sup>(1)</sup> OV C 154 E, 29.5.2001., 218. lpp.

<sup>(2)</sup> OV C 221, 7.8.2001., 80. lpp.

<sup>(3)</sup> OV C 357, 14.12.2001., 44. lpp.

<sup>(4)</sup> Eiropas Parlamenta 2001. gada 31. marta Atzinums (OV C 47 E, 21.2.2001, 113. lpp.), Padomes 2001. gada 27. septembra Kopējā nostāja (OV C 4, 7.1.2002., 52. lpp.) un Eiropas Parlamenta 2002. gada 17. janvāra Lēmums (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēts). Eiropas Parlamenta 2002. gada 30. maija lēmums un Padomes 2002. gada 11. jūnija lēmums.

- (13) Svarīgi, lai programma sekmētu ar ekoloģiju saistītu problēmjautājumu iekļaušanu visos Kopienas īstenotajos pasākumos un politikā saskaņā ar Līguma 6. pantu, lai mazinātu dažādu apstākļu radītas vides problēmas.
- (14) Jāizstrādā vienota stratēģiska pieeja, kas paredz jaunas attiecības ar tirgu, iesaistot iedzīvotājus, uzņēmumus un citas interešu grupas, lai ieviestu nepieciešamās izmaiņas gan ražošanā, gan valsts un privātā sektora patēriņa modeļos, kas negatīvi iespaido vidi un pārmaiņas tajā. Šai pieejai jāveicina nenoplicinoša sauszemes un jūras resursu izmantošana un apsaimniekošana.
- (15) Programmas veiksmīgai īstenošanai jānodrošina sabiedrībai pieeja informācijai un iespēja griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem, kā arī jāiesaista sabiedrība vides politikas izstrādē.
- (16) Tādu sarežģītu problēmu risināšanas iespējas un līdzekļus, kuru risināšanai nepieciešama visaptveroša un daudzpusīga pieeja, aprakstīs tematiskās stratēģijās; šīs stratēģijas noteiks arī veicamos pasākumus, attiecīgos gadījumos iesaistot Eiropas Parlamentu un Padomi.
- (17) Zinātnieki ir vienprātīgi, ka cilvēka darbības rezultātā palielinājusies siltumnīcas efektu izraisītāju gāzu koncentrācija, kas savukārt veicinājusi globālās temperatūras paaugstināšanos un radījusi klimata pārmaiņas.
- (18) Klimata pārmaiņas nopietni ietekmē sabiedrību un dabu, tāpēc šī ietekme jāmazina. Pasākumus, lai ierobežotu siltumnīcas efektu izraisītāju gāzu emisiju, var īstenot, nesamazinot ekonomiskā pieauguma un labklājības līmeni.
- (19) Neskatoties uz to, kādi panākumi būs pasākumiem ietekmes mazināšanas nolūkā, sabiedrībai vajag pielāgoties un sagatavoties klimata pārmaiņu radītajām sekām.
- (20) Veselībai labvēlīgas un līdzsvarotas dabas sistēmas ir svarīgs priekšnoteikums dzīvības uzturēšanai uz planētas.
- (21) Cilvēka darbība nopietni ietekmē dabu un bioloģisko daudzveidību. Ir jāveic pasākumi, lai pēc iespējas novērstu kaitējumus, kas jo īpaši rodas sakarā ar piesārņojumu, nevēlamu svešzemju sugu ieviešanu, sakarā ar riskiem, kas saistīti ar ģenētiski modificētu organismu izplatīšanu, un nepārdomātu sauszemes un jūras resursu izmantošanu.
- (22) Augsnes resursus, kas nav bezgalīgi, ietekmē vides nosacījumi.
- (23) Neraugoties uz vides standartos ieviestajiem uzlabojumiem, pastāv liela iespēja, ka eksistē saikne starp vides degradāciju un noteiktām slimībām. Tāpēc būtu jāpievēršas riskiem, ko rada emisijas un bīstamās ķīmiskās vielas, pesticīdi un troksnis.
- (24) Jāpilnīgo zināšanas par to, kādas negatīvas sekas var būt ķīmisko vielu izmantojumam, un ražotājiem, importētājiem un izmantotājiem būtu jāuzņemas pienākums sniegt ziņas šajā nolūkā.
- (25) Bīstamās ķīmiskās vielas jāaizstāj ar drošākām vielām vai drošākām alternatīvām tehnoloģijām, kas nav saistītas ar ķīmisku vielu pielietošanu, lai samazinātu vidi un cilvēku veselībai draudošās briesmas.
- (26) Pesticīdi jāizmanto tā, lai samazinātu to negatīvo ietekmi uz cilvēku veselību un vidi.
- (27) Aptuveni 70 % planētas iedzīvotāju dzīvo pilsētās, tāpēc jāpieliek saskaņoti pūliņi, lai nodrošinātu labāku vidi un dzīves kvalitāti pilsētās.
- (28) Planētas spēja apmierināt nepārtraukti pieaugošo pieprasījumu pēc resursiem un absorbēt emisijas un atkritumus, kas rodas šo resursu izmantošanas rezultātā, ir ierobežota, ir pat pierādīts, ka dažos gadījumos esošais pieprasījums pārsniedz vides ekoloģisko kapacitāti.
- (29) Kopienā saražoto atkritumu daudzums turpina pieaugt, ievērojama daļa šo atkritumu ir bīstamie atkritumi, tādējādi resursi izbeidzas, un piesārņojuma risks palielinās.
- (30) Sakarā ar ekonomikas globalizāciju pasākumi vides jomā jāveic starptautiskā līmenī, arī attiecībā uz transporta politiku; tam vajadzīgas jaunas Kopienas iniciatīvas šajā jomā, kā arī jomās uz ko attiecas tirdzniecības, attīstības un ārlietu politikas, lai citās valstīs varētu īstenot ilgtspējīgu attīstību. Tālab saprātīgai publiskai vadībai būtu jādod savs ieguldījums šajā sakarā.
- (31) Tirdzniecībai, starptautiskām investīciju plūsmām un eksporta kredītiem labvēlīgāk būtu jāietekmē vides aizsardzība un ilgtspējīga attīstība.
- (32) Ņemot vērā šīs jomas komplicētību, vides politika būtu izstrādājama, pamatojoties uz labākajiem zinātniskajiem un ekonomiskajiem pētījumiem kādi pieejami, kā arī uz informāciju par vides stāvokli un tendencēm šajā jomā saskaņā ar Līguma 174. pantu.
- (33) Informācijai, ko sniedz politikas veidotājiem, interešu grupām un sabiedrībai, jābūt atbilstīgai, pārredzamai, aktuālai un viegli saprotamai.
- (34) Veikums, īstenojot vides jomā izvirzītos mērķus, ir jāatzīmē un jāizvērtē.

- (35) Balstoties uz vides stāvokļa novērtējumu, ņemot vērā informāciju, ko regulāri iesniedz Eiropas Vides aģentūra, būtu veicams programmas termiņa vidusposma izvērtējums un būtu jāizvērtē paveiktais un jānosaka, vai ir jāmaina izvirzītās prioritātes,

IR VIENOJUŠIES PAR TURPMĀKO.

### 1. pants

#### Programmas darbības joma

1. Šis lēmums nosaka Kopienas rīcības programmu vides jomā (turpmāk saukta par "Programmu"). Programma attiecas uz galvenajiem mērķiem un prioritātēm vides jomā, un tā pamatojas uz vides stāvokļa novērtējumu un pašreizējām pārmaiņām šajā jomā, ietverot jaunus jautājumus, kuru risināšanā Kopienai jāuzņemas vadoša loma. Programmai jāveicina vides problēmjautājumu iekļaušana politikās, ko īsteno Kopiena, un jāsekmē tas, ka tiek panākta ilgtspējīga attīstība gan esošajā, gan paplašinātajā Kopienā. Turklāt, pateicoties programmai, var turpināt pūļus, kas paredzēti tam, sasniegtu tos uzdevumus un mērķus, kurus Kopiena jau izvirzījusi vides jomā.

2. Programma izvirza galvenos uzdevumus, kas jārealizē vides jomā. Attiecīgos gadījumos programma nosaka mērķus un to īstenošanas grafikus. Uzdevumi un mērķi jāīsteno pirms programmas darbības beigām, ja vien nepastāv citi norādījumi.

3. Programmas darbības laiks ir desmit gadi, sākot no 2002. gada 22. jūlija. Atbilstīgas iniciatīvas dažādās darbības jomās nolūkā sasniegt izvirzītos mērķus ir pasākumu kopums, kas cita starpā aptver atbilstīgu tiesību aktu un 3. pantā minēto stratēģisko paņēmieni izstrādi. Šīs iniciatīvas ir jāiesniedz pakāpeniski, vēlākais četrus gadus pēc šā lēmuma pieņemšanas.

4. Mērķi ir izvirzīti, ņemot vērā Kopienas noteiktās prioritātes šādās vides jomās:

- klimata pārmaiņas,
- daba un bioloģiskā daudzveidība,
- vide un veselība un dzīves kvalitāte,
- dabas resursi un atkritumi.

### 2. pants

#### Principi un vispārējie mērķi

1. Programma nosaka Kopienas vides politikas pamatprincipus programmas darbības laikā, tās mērķis ir nodrošināt augstu aizsardzības līmeni, ņemot vērā subsidiaritātes principu un atšķirīgos apstākļus dažādos Kopienas reģionos, kā arī izjaukt

savstarpējo saikni starp kaitējumu videi un ekonomisko izaugsmi. Tās pamatā jo īpaši ir princips, ka piesārņotājs maksā par nodarīto kaitējumu, piesardzības un preventīvas darbības princips, kā arī princips, ka piesārņojums novēršams izcelsmes vietā.

Programma ir pamats vides dimensijai Eiropas Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā, un tā veicina vides problēmjautājumu iekļaušanu visu nozaru Kopienas politikās, *inter alia* nosakot prioritātes vides jomā stratēģijas nolūkā.

2. Programmas mērķis ir:

- uzsvērt to, ka klimata pārmaiņas būs nopietnākā risināmā problēma nākamajiem 10 gadiem un pat ilgāk, sekmēt to, ka tiek īstenots ilgtermiņa mērķis stabilizēt siltumnīcas efektu izraisīto gāzu koncentrācijas līmeni atmosfērā tā, ka tiktu novērsta bīstamā cilvēka iejaukšanās klimata sistēmā. Tādējādi programmas pamatā ir ilgtermiņa mērķis nepārsniegt planētas temperatūra pieauguma limitu 2 grādi pēc Celsija salīdzinājumā ar līmeni pirms rūpniecības laikmeta un stabilizēt oglekļa skābes gāzes koncentrācijas līmeni 550 ppm un mazāk. Tas nozīmē, ka ilgākā laika periodā siltumnīcas efektu izraisītāju gāzu emisijas visā pasaulē būs jāsamazina par 70 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni, kā to paredz starpvalstu ekspertu grupa jautājumā par klimata pārmaiņām (EKKP),
- aizsargāt, saglabāt, atjaunot un attīstīt dabas sistēmas, dabiskos biotopus, savvaļas floru un faunu, lai apturētu bioloģiskās daudzveidības, tostarp ģenētisko resursu daudzveidības samazināšanos un izzušanu kā Eiropas Savienībā, tā visā pasaulē,
- sekmēt to, ka tiek panākta labāka dzīves kvalitāte un iedzīvotāju sociālā labklājība, veidojot tādu vidi, kur piesārņojuma līmenis nerada draudus cilvēku veselībai un videi, un veicinot pilsētu ilgtspējīgu attīstību,
- panākt efektīvāku resursu izmantošanu un resursu un atkritumu apsaimniekošanu, lai ieviestu ilgtspējīgākus ražošanas un patēriņa modeļus un tādējādi izjauktu saikni starp ekonomisko izaugsmi un resursu izmantošanu un atkritumu rašanos, un nodrošinātu, ka reģenerējamo un neregenerējamo resursu patēriņš nepārsniedz vides ekoloģisko kapacitāti.

3. Programma nodrošina, ka vides jomā izvirzītie mērķi, kam jo īpaši būtu jāakcentē rezultāti, kas jāsasniedz vides jomā, tiek īstenoti ar visefektīvākajiem pieejamiem līdzekļiem, balstoties uz 1. punktā izklāstītajiem principiem un 3. punktā minētajām stratēģiskajām pieejām. Jādara viss, lai Kopienas politika vides jomā tiktu vadīta vienoti, un jāparedz visi pieejamie risinājumi un līdzekļi, ņemot vērā reģionālās un vietēja līmeņa atšķirības, kā arī augstāka riska zonas no ekoloģijas viedokļa, īpašu uzmanību pievēršot

- Eiropas iniciatīvu izstrādei, lai paaugstinātu iedzīvotāju un vietējo iestāžu informētību,

- plašam dialogam ar iesaistītajām grupām, lai panāktu lielāku sabiedrības informētību un dalību,
- ieguvumu un izmaksu analīzei, ņemot vērā to, ka jāuzņemas ar vides jomu saistīto izdevumu segšana,
- pilnīgākajai zinātniskajai informācijai, kāda ir pieejama, un turpmākai zinātnisko atziņu pilnveidošanai, veicot pētījumus un sekmējot tehnoloģisko attīstību,
- datiem un informācijai par vides stāvokli un tendencēm šajā jomā.

4. Programma sekmē to, ka pasākumos un politikās, ko Kopiena īsteno visās nozarēs, tiek iekļautas vides aizsardzības prasības, izvirzot mērķus vides jomā, un attiecīgos gadījumos nosakot uzdevumus un to īstenošanas grafikus, kas jāņem vērā attiecīgajās darbības jomās.

Turklāt pasākumiem, kas ierosināti un pieņemti par labu videi, būtu jāsekmē ilgtspējīgas attīstības saimnieciskais un sociālais aspekts, un otrādi.

5. Programma veicina tādu darbības plānu un stratēģiju pieņemšanu, kas sekmē ilgtspējīgu attīstību ES kandidātvalstīs ("kandidātvalstis"), pamatojoties uz *acquis* transponēšanu un īstenošanu. Paplašināšanās procesam būtu jāsauglabā un jāaizsargā kandidātvalstu dabas vides vērtības, piemēram, bioloģiskā daudzveidība, un jāsauglabā un jāstiprina ražošanas, patēriņa un teritorijas apsaimniekošana, kas būtu ilgtspējīga, un transporta struktūras, kas nekaitē videi. Šajā nolūkā:

- vides aizsardzības prasības iekļaujamas Kopienas programmās, ietverot arī tās, kas saistītas ar infrastruktūras attīstību,
- jāsekmē tīro tehnoloģiju ieviešana kandidātvalstīs,
- ar valsts un vietējā līmeņa iestāžu darbiniekiem kandidātvalstīs jāsak plašs dialogs un pieredzes apmaiņa par ilgtspējīgu attīstību un šo valstu dabas vides vērtību saglabāšanu,
- jāīsteno sadarbība ar sabiedrību, vides nevalstiskajām organizācijām (NVO) un uzņēmējiem kandidātvalstīs, lai sekmētu sabiedrības informētību un dalību šajā jomā,
- starptautiskās finansēšu iestādes un privātais sektors jāmudina atbalstīt vides jomā pieņemtā *acquis* īstenošanu un ievērošanu kandidātvalstīs, kā arī gādāt par to, vides problēmjautājumi tiktu iekļauti saimnieciskā sektora darbībās.

6. Programma veicina:

- Eiropas Savienības kā vadošā partnera pozitīvo un konstruktīvo statusu vides aizsardzībā globālā līmenī un centienos veicināt noturīgu attīstību,
- starptautisku partnerattiecību ieviešanu attiecībā uz vidi un ilgtspējīgu attīstību,

- ar vidi saistītu vides problēmjautājumu un mērķu iekļaušanu visās Kopienas ārējo attiecību sfērās.

### 3. pants

#### Stratēģiskās pieejas mērķu sasniegšanai vides jomā

Lai konkretizētu šajā programmā definētos uzdevumus un sasniegtu tajā definētos mērķus jo īpaši jāievieš šie turpmāk nosauktie līdzekļi:

1. Jāizstrādā jauni Kopienas tiesību akti un vajadzības gadījumā jāgroza esošie tiesību akti.
2. Jāgādā par to, lai Kopienas tiesību aktu vides jomā tiktu īstenoti un piemēroti efektīvāk, neskarot Komisijas tiesības uzsākt pārkāpumu tiesvedību. Tālab:
  - jāveic pastiprināti pasākumi, lai Kopienas vides aizsardzības noteikumi tiktu labāk ievēroti, un tiesību aktu pārkāpumi vides jomā tiktu apkaroti,
  - jāsekmē tas, ka tiek uzlabotas normas attiecībā uz atļauju izsniegšanu, inspicēšanu, uzraudzību un sodiem,
  - sistemātiskāk jāuzrauga vides jomā pieņemto tiesību aktu piemērošana visās dalībvalstīs,
  - jāpilnveido informācijas apmaiņa par labāko praksi īstenojuma jomā, tostarp izmantojot arī Eiropas Savienības tīklu attiecībā uz vides tiesību aktu piemērošanu un ievērošanu (IMPEL) atbilstīgi tā kompetencei;
3. Vajadzīgi papildu pūliņi, lai vides aizsardzības prasības tiktu ņemtas vērā izstrādājot, definējot un īstenojot Kopienas politikas un pasākumus dažādās politikas jomās. Papildu pūliņi jāpieliek dažādās nozarēs, jo īpaši, lai izvērtētu to īpašos mērķus un uzdevumus vides jomā, to īstenošanas grafikus un novērtējuma rādītājus. Tālab:
  - jāgādā, ka stratēģijas, ko Padome definējusi jautājumā par iekļaušanu dažādās politikas jomās, īstenotos efektīvos pasākumos un veicinātu vides uzdevumu konkretizēšanu un programmas mērķu sasniegšanu,
  - pirms pieņemt pasākumus ekonomikas un sociālajā jomā, jāapsver, vai tie ir saskaņoti ar programmas mērķiem un uzdevumiem un tiks īstenoti, iekļaujoties programmas termiņā,
  - Kopienas iestādēs jāizveido atbilstīgi pastāvīgi iekšēji mehānismi, ņemot vērā vajadzību sekmēt pārredzamību un pieeju informācijai, lai pārliecinātos, ka vides apsvērumi tiek pilnā mērā ņemti vērā Kopienas politikas iniciatīvās, ietverot attiecīgus lēmumus un likumdošanas iniciatīvas,

- regulāri jāuzrauga nozares integrācijas process, izmantojot atbilstīgus novērtējuma rādītājus, kas pēc iespējas izstrādāti, pamatojoties uz kopīgu metodiku katrai nozarei, un jāziņo par to,
  - Kopienas finansējuma programmās jāiekļauj jauni ar vidi saistīti kritēriji, neskarot jau esošos,
  - jāgādā par to, ka ietekmes uz vidi novērtējums un stratēģiskais vides novērtējums tiktu pilnā mērā un efektīvi izmantots un īstenots,
  - programmas mērķi jāņem vērā, izvērtējot turpmākos finanšu plānus Kopienas finanšu instrumentiem.
4. Jāveicina ilgtspējīgi ražošanas un patēriņa modeļi, efektīvi īstenojot 2. pantā izklāstītos principus, lai ņemtu vērā kā negatīvās, tā pozitīvās uz vidi atstātās sekas, izmantojot virkni instrumentus, tostarp ekonomiskos un tos, kuru pamatā ir tirgus. Tālab jo īpaši:
- jāatbalsta reforma attiecībā uz subsīdijām, kuru uz vidi atstātās sekas ir negatīvas un kas nav savienojamas ar ilgtspējīgu attīstību, cita starpā līdz termiņa vidusposma pārskata iesniegšanai sastādot sarakstu kritērijiem, ar kuru palīdzību var noteikt šādas videi nelabvēlīgas subsīdijas, lai pakāpeniski apturētu to piešķiršanu,
  - jāanalizē, cik efektīvas attiecībā uz vidi ir tirgojamās vides atļaujas kā vispārējs instruments un emisijas tiesību maiņa, nolūkā sekmēt un nodrošināt šo instrumentu izmantojumu tad, kad tas ir iespējams,
  - jāveicina un jāatbalsta tādu fiskālo līdzekļu piemērošana kā ar vidi saistītu nodokļu un atvieglojumu ieviešana attiecīgi valsts vai Kopienas līmenī,
  - jāatbalsta ar vides aizsardzību saistītu prasību iekļaušana standartizācijas darbībās.
5. Jāuzlabo sadarbība un partnerattiecības ar uzņēmumiem un to pārstāvības organizācijām, attiecīgos gadījumos iesaistot sociālos partnerus, patērētājus un to organizācijas, lai sekmētu to, ka uzņēmumi lielāku uzmanību pievērš vides prasībām, un veicinātu ilgtspējīgu ražošanas modeļu ieviešanu. Tālab:
- jāsekmē, ka visā programmā tiek īstenota vienota politika attiecībā uz produktiem, kas veicina to, ka vides prasības tiek ņemtas vērā visā izstrādājuma ekspluatācijas laikā, un daudz plašāk tiek ieviesta ekoloģiski nekaitīgu tehnoloģisko procesu izmantošana un izstrādājumu ražošana,
  - jāveicina, ka plašāk tiek ieviesta Kopienas Vides vadības un audita sistēma (EMAS) <sup>(1)</sup>, un jāīsteno iniciatīvas, lai motivētu uzņēmumus publicēt precīzus un neatkarīgu ekspertu novērtētus vides pārskatus vai ziņojumus par paveikto attiecībā uz vidi un ilgtspējīgu attīstību,
  - jāizveido atbalsta programma, kas domāta tam, lai palīdzētu uzņēmumiem ievērot definētās prasības, un kurā īpašs atbalsts paredzēts maziem un vidējiem uzņēmumiem,
  - jāievieš sistēmas nolūkā stimulēt uzņēmumus, kas ir daudz paveikuši no vides viedokļa,
  - jāatbalsta jauninājumu ieviešana ražojumu līmenī, lai tirgū laistie ražojumi būtu videi nekaitīgāki, tostarp aktīvi popularizējot LIFEprogrammas sasniegumus <sup>(2)</sup>,
  - jāatbalsta brīvprātīgas saistības vai nolīgumi, kas paredz konkrētu vides mērķu īstenojumu, tostarp procedūru izstrādi pārkāpumu gadījumam.
6. Jāgādā, lai individuāli patērētāji, uzņēmumi un valsts iestādes kā pircēji būtu labāk informēti par sekām, ko uz vidi atstāj izmantotie tehnoloģiskie procesi un izstrādājumi, nolūkā ieviest ilgtspējīga patēriņa modeļus. Tālab:
- jāveicina, ka tiek izmantots ekomarķējums, kā arī cita veida vides informācija un etiķetes, kas ļautu patērētājiem salīdzināt vienādu izstrādājumu ekoloģiskās īpašības,
  - jāsekmē paša ražotāja veiktu uzticamu paziņojumu izmantojums un jānovērš nepatiesi paziņojumi,
  - jāatbalsta publiskā iepirkuma politika, kas ņem vērā vides aspektus un atbilstīgi kurai var vērtēt ar vidi saistītas pazīmes un iekļaut problēmjautājumus attiecībā uz aprites ciklu, kas saistīts ar vidi, ietverot ražošanas posmu, publiskā iepirkuma procedūrās, tajā pašā laikā ievērojot Kopienas konkurences un iekšējā tirgus noteikumus, līdz ar pamatnostādņiem par labāko praksi minētajā jautājumā, un jāsāk izvērtēt, cik ekoloģiski nekaitīga ir Kopienas iestāžu apgādes politika.
7. Jāatbalsta vides interešu iekļaušana finanšu nozarē. Tālab:
- ar finanšu nozares pārstāvjiem jāparedz brīvprātīga iniciatīva, kas aptver pamatnostādņu izstrādi tam, kā uzņēmumu gada pārskatos iekļaujamās vides izmaksas, kā arī informācijas apmaiņa dalībvalstu starpā attiecībā uz labāko praksi finanšu politikā,

<sup>(1)</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 19. marta Regula (EK) Nr. 761/2001, ar ko organizācijām atļauj brīvprātīgi piedalīties Kopienas vides pārvaldības un audita sistēmā (EMAS) (OV L 114, 24.4.2001., 1. lpp.).

<sup>(2)</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 17. jūlija Regula (EK) Nr. 1655/2000 par finanšu instrumentiem vides jomā (LIFE) (OV L 192, 28.7.2000., 1. lpp.).

- jānodrošina Eiropas Investīciju banka, veicot aizdevuma operācijas, ņemot vērā mērķus un apsvērumus vides jomā, lai jo īpaši atbalstītu ilgtspējīgu attīstību kandidātvalstīs,
  - jāatbalsta tas, ka mērķi un apsvērumi vides jomā tiek iekļauti citu finanšu iestāžu, piemēram, Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas, darbībā.
8. Jāizveido Kopienas atbildības režīms, sakarā ar ko cita starpā
- jāizstrādā Kopienas tiesību akti par atbildību, kas saistīta ar vidi.
9. Jāuzlabo sadarbība un partnerattiecības ar patērētāju organizācijām un NVO, jāveicina labāka Eiropas iedzīvotāju izpratne par vides problēmām un jāsekmē to dalība šo problēmu risināšanā. Tālab:
- Kopienai un dalībvalstīm pirms termiņa ratificējot Orhūsas Konvenciju <sup>(1)</sup>, jānodrošina pieeja informācijai, plašas sabiedrības dalība un iespēja vērsties tiesas iestādēs,
  - jāgādā, lai iedzīvotāju rīcībā būtu viegli pieejama informācija par vides stāvokli un tendencēm šajā jomā saistībā ar tendencēm ekonomikā, sociālajā jomā un veselības aizsardzībā,
  - jāveicina visas sabiedrības informētība par vides problēmām,
  - īstenojot dialogu, jāizstrādā vispārēji noteikumi un principi attiecībā uz sekmīgu vides vadību.
10. Jāveicina efektīva un noturīga zemes un jūras resursu izmantošana un apsaimniekošana, ņemot vērā ar vidi saistītus jautājumus. Tālab, pilnā mērā ievērojot subsidiaritātes principu,
- jāveicina labākā prakse jautājumā par ilgtspējīgu teritorijas apsaimniekošanu, ņemot vērā īpašos apstākļus katrā reģionā, īpašu nozīmi piešķirot uz piekrastes teritoriju vienotajai apsaimniekošanas programmai,
  - jāveicina labākā prakse un jāatbalsta tīkli, kas sekmē pieredzes apmaiņu jautājumā par ilgtspējīgu attīstību, jo īpaši, attiecībā uz pilsētu zonām, jūru, piekrastes teritorijām, kalnu rajoniem, pārmitrām zemēm un citām jutīgām dabas zonām,
  - arvien vairāk īstenojami lauksaimniecības un vides pasākumi, tiem paredzot ievērojamākus resursus un piešķirot tiem nozīmīgāku vietu kopējās lauksaimniecības politikas sistēmā,
  - jānodrošina dalībvalstis izmantot reģionālo teritorijas apsaimniekošanu kā instrumentu, kas nodrošinātu iedzīvotājiem labāku vides aizsardzību un veicinātu pieredzes

apmaiņu par ilgtspējīgu attīstību reģionu līmenī, jo īpaši pilsētu zonās un blīvi apdzīvotās vietās.

#### 4. pants

### Tematiskās stratēģijas

1. Pasākumi, kurus paredz 5. līdz 8. pants, ietver tematisko stratēģiju izstrādi un novērtējumu esošajām stratēģijām attiecībā uz svarīgāko vides problēmu risināšanu, kur vajadzīga globāla pieeja. Šajās stratēģijās būtu jānorāda priekšlikumi, kas vajadzīgi, lai sasniegtu programmā izvirzītos mērķus, un procedūras, kas paredzētas to pieņemšanai. Šīs stratēģijas iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei un attiecīgos gadījumos tās noformē kā Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumu, kas jāpieņem saskaņā ar Līguma 251. pantā izklāstīto procedūru. Ievērojot priekšlikumu juridisko pamatu, likumdošanas priekšlikumus, kas izvirzīti šo stratēģiju sakarā, pieņem saskaņā ar Līguma 251. pantā izklāstīto procedūru.

2. Tematiskās stratēģijas var ietvert 3. un 9. pantā ieskicētās pieejas, kā arī mērķus vides jomā, kvalitatīvus un kvantitatīvus, un to īstenošanas grafikus, pateicoties kuriem plānotos pasākumus varētu novērtēt.

3. Tematiskās stratēģijas jāizstrādā un jāievieš ciešā sadarbībā ar iesaistītajām pusēm, piemēram, NVO, rūpniecības nozares pārstāvjiem, citiem sociālajiem partneriem un valsts iestādēm, tajā pašā laikā attiecīgos gadījumos nodrošinot apspriedes ar kandidātvalstīm šajā procesā.

4. Tematiskās stratēģijas jāiesniedz Eiropas Parlamentā un Padomē vēlākais trīs gadu laikā pēc programmas pieņemšanas. Termiņa vidusposma ziņojumā, kurā Komisija novērtē programmas īstenošanas virzību, ir tematisko stratēģiju pārskats.

5. Ik pēc gada Komisija iesniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei par paveikto šo stratēģiju izstrādā un īstenošanā, kā arī par to efektivitāti.

#### 5. pants

### Prioritārie mērķi un darbības jomas attiecībā uz klimata pārmaiņām

1. Lai sasniegtu 2. pantā paredzētos mērķus, jāīsteno šādi uzdevumi:

- jāratificē Kioto protokols, kas pievienots ANO Vispārējai konvencijai par klimata pārmaiņām un jāgādā, lai tas stātos spēkā līdz 2002. gadam, jāveic Kioto parakstītās saistības par 8 % samazināt emisijas laikā šā brīža līdz 2008.- 2012. gadam salīdzinājumā ar līmeņiem, kas 1990. gadā raksturoja visu Eiropas Kopienas teritoriju, saskaņā ar katras dalībvalsts saistībām, kas norādītas 1998. gada 16. un 17. jūnija Padomes secinājumos,
- līdz 2005. gadam jāgūst uzskatāmi panākumi Kioto protokola saistību jomā,

<sup>(1)</sup> Konvencija par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesas iestādēs saistībā ar vides jautājumiem, Orhūsa, 1998. gada 25. jūnijs.

- jāpanāk, ka Kopiena ir pārliecinātā pozīcijā, lai ierosinātu slēgt starptautisku nolīgumu par striktākiem emisiju samazināšanas mērķiem otrajam Kioto protokola saistību periodam. Šim nolīgumam būtu jāparedz ievērojams emisiju samazinājums, cita starpā pilnā mērā ņemot vērā SAAK Trešā novērtējuma ziņojuma rezultātus un vajadzību panākt vienmērīgu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu izmešu sadalījumu visā pasaulē.
2. Šos uzdevumus jo īpaši veic, īstenojot šādus prioritārus pasākumus:
- i) īstenot starptautiskas saistības attiecībā uz klimatu, tostarp Kioto protokolu:
    - a) izvērtējot Eiropas Klimata pārmaiņu programmas rezultātus un saskaņā ar minēto programmu izstrādājot efektīvas kopējas un saskaņotas politikas un pasākumus, kas attiecīgā gadījumā papildinās jau īstenotos pasākumus daudzās nozarēs dalībvalstīs;
    - b) izstrādājot Kopienas sistēmu nolūkā attīstīt efektīvu CO<sub>2</sub> emisijas tiesību apmaiņu ar iespēju attiecināt šo sistēmu arī uz citām siltumnīcas efektu izraisošajām gāzēm;
    - c) uzlabojot uzraudzību attiecībā uz siltumnīcas efektu izraisošajām gāzēm un dalībvalstīs paveikto sakarā ar saistībām, kas parakstītas saskaņā ar iekšējo vienošanos par saistību sadali;
  - ii) samazināt siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas enerģētikas nozarē:
    - a) pēc iespējas ātri pārskatot subsīdijas, kas kavē efektīvu un ilgtspējīgu enerģijas izmantošanu, lai pakāpeniski pārtrauktu šādu subsīdiju piešķiršanu;
    - b) atbalstot pāreju uz atjaunojamiem resursiem un izrakteņu kurināmo ar zemāku oglekļa saturu enerģijas ražošanai;
    - c) atbalstot, arī izmantojot stimulus, atjaunojamu enerģijas avotu izmantošanu, arī vietējā līmenī, lai līdz 2010. gadam sasniegtu orientējošo mērķi 12 % no kopējā enerģijas patēriņa;
    - d) ieviešot stimulējošus pasākumus, lai izvērstu kombinētu siltuma un elektrības ražošanu (koģenerāciju) un īstenotu pasākumus, kas ļautu divkāršot koģenerācijas apjomu Kopienā līdz 18 % no kopējā saražotās enerģijas daudzuma;
    - e) novēršot un samazinot metāna emisijas enerģijas ražošanā un sadalē;
    - f) veicinot efektīvāku enerģijas izmantošanu;
  - iii) samazināt siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas transporta nozarē:
    - a) nosakot un veicot īpašus pasākumus, lai samazinātu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas aviācijā, ja līdz 2002. gadam Starptautiskā civilās aviācijas organizācija nav paredzējusi nevienu šādu pasākumu;
    - b) nosakot un veicot īpašus pasākumus, lai samazinātu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kuģniecībā, ja līdz 2003. gadam Starptautiskā jūrniecības organizācija nav paredzējusi nevienu šādu pasākumu;
    - c) veicinot pāreju uz daudz efektīvāku un tīrāku pārvadājumu veidu izmantošanu, tostarp uzlabojot organizāciju un loģistiku;
    - d) sakarā ar ES mērķi samazināt siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas par 8 %, aicinot Komisiju līdz 2002. gada beigām iesniegt ziņojumu par skaitliski izteiktiem mērķiem vides jomā ilgtspējīgas pārvadājumu sistēmas izveidošanai;
    - e) apzinot un nosakot papildu īpašus pasākumus, tostarp likumdošanas jomā, lai samazinātu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas no mehāniskiem transporta līdzekļiem, vienvērtīgo slāpekļa oksīdu ietverot (N<sub>2</sub>O);
    - f) atbalstot to, ka tiek izstrādāti un izmantoti alternatīvi degvielas veidi un transportlīdzekļi ar mazāku degvielas patēriņu, lai nodrošinātu, ka šāda degviela un transportlīdzekļi tiktu izmantoti aizvien vairāk;
    - g) atbalstot pasākumus, kas vērsti uz to, lai cenā par transporta pakalpojumiem tiktu iekļautas visas ar vidi saistītās izmaksas;
    - h) nošķirot ekonomisko izaugsmi un pieprasījumu pēc transporta pakalpojumiem, lai mazinātu ietekmi uz vidi;
  - iv) samazināt siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas rūpnieciskajā ražošanā:
    - a) atbalstot ekoloģiski nekaitīgu metožu un tehnoloģiju pielietošanu ražošanā;
    - b) izstrādājot mehānismus, kas palīdzētu maziem un vidējiem uzņēmumiem pielāgoties, ieviest jauninājumus un uzlabot savu darbību šajā jomā;
    - c) atbalstot alternatīvu risinājumu ieviešanu, kas būtu ekoloģiski daudz nekaitīgāki un tehniski realizējami, tostarp īstenojot pasākumus Kopienas līmenī, lai samazinātu emisijas, attiecīgos gadījumos, kur tas iespējams, atsakoties no videi kaitīgām ražošanas metodēm un samazinot rūpniecisko fluoru saturošo gāzu — oglekļa dioksīdu, perfluoroglekļa dioksīdu un sēra heksafluorīdu — izmantošanu;
  - v) samazināt siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas citās nozarēs:
    - a) veicinot efektīvāku enerģijas izmantošanu, jo īpaši projektējot ēku apkures, dzesēšanas un karstā ūdens apgādes sistēmas;

b) ņemot vērā vajadzību samazināt siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas un citus ar vidi saistītus apsvērumus kopējā lauksaimniecības politikā un Kopienas atkritumu apsaimniekošanā;

vi) Izmantot citus piemērotus instrumentus, piemēram tāds kā:

a) atbalsts fiskālo pasākumu izmantojumam, tostarp savlaicīgiem un atbilstīgiem Kopienas noteikumiem par nodokļiem enerģētikas nozarē, lai veicinātu pārreju uz daudz efektīvāku enerģijas izmantošanu, tīrākām enerģijām un transporta līdzekļiem, kā arī tehnoloģiskajam novatorismam;

b) atbalsts vides nolīgumiem ar rūpniecības nozares pārstāvjiem par siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju samazināšanu;

c) rūpes par to, lai klimata pārmaiņas būtu viena no pamattēmām Kopienas pētniecības un tehnoloģiskās attīstības politikā un nacionālo pētījumu programmās.

3. Papildus klimata pārmaiņu mazināšanai Kopienai jāizstrādā pasākumi, kas palīdzētu pielāgoties klimata pārmaiņu radītajām sekām:

— jāpārskata Kopienas politika, īpaši tajās nozarēs, kuras varētu skart klimata pārmaiņas, lai veicinātu pielāgošanos, pieņemot pareizus lēmumus ieguldījumu jomā,

— jāsekmē klimata modelēšana un novērtēšana reģionu līmenī, lai sagatavotu reģionālos adaptācijas pasākumus, piemēram attiecībā uz ūdens resursu apsaimniekošanu, bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, pārtuksnešošanās un plūdu novēršanas jomām, un lai informētu iedzīvotājus un uzņēmējus par šīm problēmām.

4. Jānodrošina, ka klimata pārmaiņu iespējamās sekas tiek ņemtas vērā, īstenojot Kopienas paplašināšanos. Tāpēc cita starpā kandidātvalstīs būs jāīsteno šādi pasākumi:

— jāatbalsta struktūru ieviešana nolūkā piemērot valsts pasākumus, kas sekmētu Kioto mehānismu izmantošanu un uzlabotu emisiju uzraudzību un ieviestu ziņojumus par konkrēto jautājumu,

— jāparedz atbalsts par labu tādām transporta un enerģētikas nozarēm, kas būtu ilgtspējīgākas,

— jāgādā par to, lai vēl vairāk stiprinātu sadarbību ar kandidatvalstīm jautājumā par klimata pārmaiņām.

5. Cīņa pret klimata pārmaiņām būs Eiropas Savienības ārējo attiecību politikas neatņemama sastāvdaļa un viena no prioritātēm tās ilgtspējīgas attīstības politikā. Tāpēc Kopienai un tās dalībvalstīm būs jāveic saskaņoti pasākumi,

— lai ieviestu struktūras, kas vajadzīgas nolūkā atbalstīt jaunattīstības valstis un valstis, kuru ekonomika atrodas pārejas posmā, piemēram, sekmējot projektus saistībā ar Kioto protokola Mehānismu vidi nepiesārņojošai attīstībai (TAM) un kopīgi tos īstenojot,

— lai reaģētu uz apzinātajām vajadzībām tehnoloģiju nodošanas jomā,

— lai palīdzētu attiecīgajām valstīm pārvarēt problēmu sakarā ar vajadzību pielāgoties klimata pārmaiņām.

## 6. pants

### Mērķi un prioritārās darbības jomas attiecībā uz dabu un bioloģisko daudzveidību

1. Lai īstenotu 2. pantā paredzētos mērķus būtu jāīsteno šādi uzdevumi:

— apturēt bioloģiskās daudzveidības samazināšanos ar nolūku sasniegt šo mērķi līdz 2010. gadam, tostarp novēršot un mazinot sekas, ko rada invazīvās svešzemju sugas un genotipi,

— nodrošināt dabas un bioloģiskās daudzveidības aizsardzību pret kaitīgajām emisijām un to atjaunošanu,

— nodrošināt jūras vides, piekrastes zonas un pārmitro zemju saglabāšanu, atbilstīgu atjaunošanu un nenoplicinošu izmantojumu,

— nodrošināt to, ka tiek saglabāta un atbilstīgi atjaunota estētiskā vērtība ainavai, ietverot apstrādātās platības un augsta riska zonas,

— nodrošināt to, ka tiek saglabātas sugas un dzīvotnes, īpašu uzmanību pievēršot tam, lai netiktu pieļauta dzīvotņu sadrumstalošana,

— veicināt ilgtspējīgu augšņu izmantojumu, īpašu uzmanību pievēršot tam, lai nepieļautu augsnes eroziju, noplicināšanu, sagandēšanu un pārtuksnešošanās.

2. Šos mērķus īsteno, piemērojot šē turpmāk nosauktās darbības, ņemot vērā subsidiaritātes principu, pamatojoties uz pieņemtajām globālajām un reģionu konvencijām un stratēģijām un pilnīgu attiecīgo Kopienas tiesību aktu īstenojumu. Kad vien iespējams, jāpiemēro ekosistēmu pieeja tā, kā tā definēta Konvencijā par bioloģisko daudzveidību <sup>(1)</sup>:

a) attiecībā uz bioloģisko daudzveidību:

— nodrošināt, ka tiek īstenota Kopienas bioloģiskās daudzveidības stratēģija un ar to saistītie darbības plāni, kā arī to uzraudzība un novērtēšana, jo īpaši izveidojot datu un informācijas apkopošanas programmas, izstrādājot atbilstīgus novērtējuma rādītājus, kā arī to, ka tiek izmantotas labākās pieejamās metodes un prakses vides jomā,

— veicināt pētījumus attiecībā uz bioloģisko daudzveidību, ģenētiskajiem resursiem, ekosistēmām un mijiedarbībām ar cilvēka darbībām,

<sup>(1)</sup> OV L 309, 13.12.1993., 1. lpp.

- izstrādāt pasākumus, kas paredzēti tam, lai stiprinātu ilgtspējīgu izmantojumu, ražošanu un ieguldījumus saistībā ar bioloģisko daudzveidību,
  - atbalstīt saskaņotu izvērtējumu un to, ka tiek stiprināti pētījumi un sadarbība saistībā ar apdraudētajām sugām,
  - starptautiskā līmenī veicināt godīgu un vienlīdzīgu sadali guvumiem, pateicoties ģenētisko resursu izmantojumam, nolūkā īstenot Konvencijas par bioloģisko daudzveidību 15. pantu, kas paredz piekļuvi ģenētiskajiem resursiem trešās valstīs,
  - izstrādāt pasākumus, kas domāti tam, lai novērstu un kontrolētu invazīvās svešzemju sugas, ietverot svešzemju genotipus,
  - ieviest tīklu *Natura 2000* un īstenot visus instrumentus, kas vajadzīgi tehniskā un finansiālā ziņā, kā arī pasākumus pasākumus, kas vajadzīgi pilnīgam tā īstenojumam un tam, lai ārpus apgabaliem, uz ko attiecas *Natura 2000*, aizsargātu aizsargātas saskaņā ar direktīvām “dzīvotnes” un “putni”,
  - atbalstīt tīkla *Natura 2000* paplašināšanu, aptverot kandi-  
dātvalstis;
- b) attiecībā uz negadījumiem un dabas katastrofām:
- veicināt, ka darbības, ko dalībvalstis veic negadījumu un dabas katastrofu gadījumos, koordinētu Kopienas līmenī, piemēram, izveidojot informācijas apmaiņas tīklu, lai dalītos pieredzē par praksi un metodēm profilakses jomā,
  - izstrādāt turpmākus pasākumus, lai sekmētu to, ka tiek novērsti smagi negadījumi, īpašu uzmanību pievēršot tiem, kas saistās ar cauruļvadiem, kalnrūpniecību un bīstamu vielu pārvadāšanu pa jūru, kā arī pasākumus attiecībā uz kalnrūpniecības atkritumiem;
- c) izstrādāt tematiskās stratēģijas augšņu aizsardzībai, kas cita starpā aptver profilaksi saistībā ar piesārņojumu, eroziju, pārtuknešošanos, degradāciju, izmantojumu un hidroloģiskiem riskiem, ņemot vērā atšķirīgos apstākļus dažādos reģionos, tostarp kalnainos un neaūglīgos apvidos;
- d) veicināt ieguves rūpniecības nozaru ilgtspējīgu vadību nolūkā mazinātu to ietekmi uz vidi;
- e) veicināt to, ka citās politikās, tostarp tūrisma jomā, tiek iekļauts mērķis saglabāt un atjaunot ainavas estētisko vērtību, ņemot vērā attiecīgus starptautiskus instrumentus;
- f) veicināt to, ka lauksaimniecības politikā tiek iekļauti ar bioloģisko daudzveidību saistīti apsvērumi, un sekmēt ilgtspējīgu lauku apvidu attīstību un ilgtspējīgu un daudzfunkcionālu lauksaimniecību:
- nodrošinot, ka pilnā mērā tiek izmantotas iespējas, ko piedāvā kopējā lauksaimniecības politika un citi pasākumi,
  - sekmējot lauksaimniecību, kur priekšroka tiek dota videi draudzīgākām metodēm, ietverot attiecīgos gadījumos ekstensīvās ražošanas metodes, integrētas lauksaimniecības metodes, bioloģisku ražošanu un bioloģiski daudzveidīgu lauksaimniecību kopējās lauksaimniecības politikas turpmākajos pārskatos, ņemot vērā to, ka pieejai attiecībā uz lauku kopienu daudzfunkcionālo statusu jābūt līdzsvarotai;
- g) veicināt to, ka jūras resursus izmanto ilgtspējīgi un ka tiek saglabāta jūras ekosistēma, ietverot jūras dibenu, ietekas un piekrastes joslas, īpašu uzmanību pievēršot vietām, kuras ir liela vērtība no bioloģiskās daudzveidības viedokļa,
- veicinot ar vidi saistītu apsvērumu iekļaušanu kopējā zivsaimniecības politikā 2002. gadā, kad tā tiks pārskatīta,
  - izstrādājot tematisku stratēģiju jūras vides aizsardzībai un saglabāšanai, cita starpā ņemot vērā nosacījumus un saistības, kas paredzētas konvencijās attiecībā uz jūru, kā arī nepieciešamību samazināt emisijas un sekas, ko rada jūras transports un citas darbības kā jūrā, tā sauszemē,
  - atbalstot piekrastes joslu vienotu apsaimniekošanu,
  - turpmāk atbalstot jūras rajonu aizsardzību, jo īpaši, izmantojot *Natura 2000* tīklu un citus pieejamos Kopienas līdzekļus;
- h) ieviest un turpmāk pilnveidot stratēģijas un pasākumus saistībā ar mežiem saskaņā ar Eiropas Savienības stratēģiju minētajā jomā, ņemot vērā subsidiaritātes principu un apsvērumus, kas saistīti ar bioloģisko daudzveidību, kur jo īpaši būtu aptverti šādi elementi:
- pilnveidot Kopienas pasākumus, kas ir spēkā mežu aizsardzības jomā, un īstenot ilgtspējīgu mežu apsaimniekošanu, jo īpaši izmantojot valsts meža programmas, kā arī lauku apvidu attīstības plānus, īpašu uzmanību pievēršot mežu atšķirīgo statusu kontrolei saskaņā ar ieteikumiem, ko pieņēmusi Eiropas Ministru konference jautājumā par mežu aizsardzību, ANO Mežu forums, Konvencija par bioloģisko daudzveidību un citi forumi,
  - sekmēt to, ka mežsaimniecības politika efektīvi koordinētu visas ar mežsaimniecību saistītās nozares, tostarp privāto sektoru, kā arī to, ka visas iesaistītās puses, ko skar mežsaimniecības jautājumi, darbotos saskaņoti,
  - veicināt to, ka pieaug tādas koksnes tirgus daļa, kas iegūta, piemērojot ilgtspējīgu saimniekošanu, jo īpaši atbalstot ilgtspējīgas mežu apsaimniekošanas sertificēšanu un sekmējot šādas darbības produktu marķēšanu,
  - īstenot aktīvu Kopienas un dalībvalstu dalību starptautisku un reģionāla mēroga rezolūciju īstenošanā, kā arī diskusijās un sarunās par meža nozarei svarīgiem jautājumiem,

- paredzēt iespēju veikt aktīvus pasākumus, lai aizkavētu un apkarotu nelegālā veidā iegūtas koksnes tirdzniecību,
- sekmēt to, ka vērā tiek ņemtas sekas attiecībā uz mežsaimniecību sakarā ar klimata pārmaiņām;

i) attiecībā uz ģenētiski modificētiem organismiem (ĢMO):

- izstrādāt noteikumus un metodes ĢMO riska novērtēšanai, identificēšanai, marķēšanai un izsekojamībai, lai efektīvi uzraudzītu un kontrolētu to ietekmi uz vidi un cilvēku veselību,
- gādāt, par to, lai pēc iespējas ātri ratificētu un ieviestu Karthahas protokolu par to, kā novērstami ar biotehnoloģijām saistītie riski, un izstrādāt regulējošus noteikumus trešās valstīs, kur vajadzīgs, sniedzot tehnisku un finansiālu atbalstu.

## 7. pants

### Mērķi un prioritārās darbības jomās attiecībā uz vidi, veselību un dzīves kvalitāti

1. Lai īstenotu 2. pantā izklāstītos mērķus, būtu jāizvirza turpmāk nosauktie uzdevumi, ņemot vērā attiecīgos Pasaules Veselības organizācijas (PVO) standartus, pamatnostādnes un programmas:

- labāk izprast draudus videi un cilvēku veselībai, lai veiktu pasākumus šo draudu novēršanai un samazināšanai,
- sekmēt labāku dzīves kvalitāti, īstenojot vienotu pieeju un īpašu uzmanību pievēršot pilsētu zonām,
- gādāt, lai vienas paaudzes laikā (līdz 2020. gadam) ķīmiskās vielas tiktu ražotas un izmantotas vienīgi tā, lai nepieļautu negatīvu ietekmi uz cilvēku veselību un vidi, apzinoties, ka jānovērš esošo zināšanu trūkums par ķīmisko vielu īpašībām, izmantošanu, likvidēšanu, kā arī attiecībā uz neaizsargātību to darbības sakarā,
- aizstāt bīstamās ķīmiskās vietas ar drošākām vielām vai drošākām alternatīvām tehnoloģijām, kas nav saistītas ar ķīmisku vielu pielietošanu, lai mazinātu riskus videi un cilvēku veselībai,
- mazināt sekas, ko uz cilvēku veselību un vidi atstāj pesticīdi, veicinot ilgtspējīgāku šo vielu izmantojumu, kā arī vispārēju būtisku pesticīdu izmantojuma un ar to saistīto risku samazinājumu tā, ka tas ļautu nodrošināt vajadzīgo kultūraugu aizsardzību. Pesticīdi, ko izmanto, kuri ir noturīgi, uzkrājas bioloģiski, vai ir toksiski, vai kuriem piemīt citas problemātiskas īpašības, būtu jāaizvieto ar citiem mazāk bīstamiem līdzekļiem, kad tas iespējams,
- sasniegt tādu gruntsūdens un virszemes ūdens kvalitāti, kas nerada negatīvas sekas un riskus cilvēku veselībai un videi, un gādāt par to, ka ūdens resursu ieguves intensitāte būtu ilgtspējīga ilgā laikā,

- sasniegt tādu gaisa kvalitāti, kas nerada negatīvas sekas un riskus cilvēku veselībai un videi,

- ievērojami samazināt to cilvēku skaitu, kas ir regulāri un ilgstoši pakļauti vidēji paaugstinātiem trokšņa līmeņiem, kuru avots jo īpaši ir satiksme, kas saskaņā ar zinātniskiem pētījumiem kaitīgi ietekmē cilvēku veselību, un sagatavot nākamo posmu darbam sakarā ar direktīvu attiecībā uz troksni vidē.

2. Šos mērķus īsteno, piemērojot šādas prioritāras darbības:

- a) stiprināt Kopienas pētniecības programmas un zinātnisko kompetenci un veicināt valsts pētniecības programmu sakaņošanu starptautiskā līmenī, lai sekmētu vides un veselības aizsardzības jomā izvirzītos mērķus, īstenošanu jo īpaši šādas darbības:

- definēt prioritārās pētījumu un darbības jomas un formulēt ieteikumus šajā jomā, jo īpaši attiecībā uz varbūtējām sekām, ko elektromagnētiskā piesārņojuma avoti var atstāt uz veselību, un pievēršot īpašu uzmanību, lai tiktu izstrādātas un apstiprinātas alternatīvas metodes, kas aizstātu izmēģinājumus ar dzīvniekiem jo īpaši saistībā ar ķīmisko vielu drošību,

- definēt un apstiprināt veselības un vides novērtējuma rādītājus,

- pārskatīt, izstrādāt un atjaunināt pašreizējos veselības standartus un robežlielumus, jo īpaši vajadzības gadījumā ņemot vērā arī ietekmi uz potenciāli mazāk aizsargātām grupām, piemēram, bērniem vai vecāka gadagājuma cilvēkiem, un dažādu piesārņotāju mijiedarbības un abpusējo ietekmi,

- izvērtēt tendences un ieviest ātras informēšanas sistēmu, lai rastu risinājumu jaunām vai nesen apzinātām problēmām;

b) attiecībā uz ķīmiskām vielām:

- uzlikt ražotājiem, importētājiem un izmantotājiem par pienākumu krāt zināšanas par visām ķīmiskām vielām (pienākums būt piesardzīgiem) un novērtēt risku, kas saistīts ar šo vielu izmantošanu, tostarp izmantojot šīs vielas izstrādājumos, kā arī pārstrādi un likvidēšanu,

- izstrādāt saskaņotu sistēmu, kas balstīta uz daudzpakāpju pieeju, testiem, riska novērtējumiem un riska pārvaldīšanai saistībā ar jaunām un esošām ķīmiskām vielām, izņemot ķīmiskās vielas, kas tiek izmantotas ļoti mazos daudzumos, pielietojot tādas testēšanas metodes, kas samazina nepieciešamību testēšanā izmantot dzīvniekus, un izstrādāt alternatīvas testēšanas metodes,

- nodrošināt, ka attiecīgās problemātiskās ķīmiskās vielas tiek pakļautas paātrinātām riska pārvaldības procedūrām un vielas, kas ir ļoti problemātiskas, jo īpaši vielas, kas klasificētas kā kancerogēnas, mutagēnas vielas vai vielas, kas toksiski ietekmē reproduktīvās spējas, ko raksturo noturīgu organisko piesārņotāju pazīmes, izmanto tikai tad, ja tas ir pamatoti un skaidri definētos gadījumos, pirms to lietošanas obligāti saņemot atļauju,
  - nodrošināt, ka ķīmisko vielu riska novērtējuma rezultātus pilnā mērā ņem vērā visās Kopienas likumdošanas jomās, kuras regulē ķīmisko vielu izmantošanu, lai izvairītos no darbu dublēšanās,
  - noteikt kritērijus, kas ļautu vielas, kas ir ķīmiski noturīgas un toksiskas un bioloģiski uzkrājas, un vielas, kas ir ķīmiski ļoti noturīgas un ko raksturo tas, ka to bioloģiskās uzkrāšanās process ir ļoti izteikts, klasificēt kā vielas, kas ir ļoti problemātiskas, apsverot iespēju šajā klasifikācijā iekļaut arī zināmas vielas, kas rada endokrīnās sistēmas traucējumus, izstrādājot attiecīgas testēšanas metodes un kritērijus,
  - nodrošināt, ka galvenie pasākumi, ko nepieciešams veikt, lai īstenotu izvirzītos mērķus, tiek izstrādāti ātri, lai tie stātos spēkā pirms termiņa vidusposma pārskata,
  - nodrošināt sabiedrībai pieeju Kopienas ķīmisko vielu reģistrā (REACH reģistrs) apkopotajai informācijai, kas nav konfidenciāla;
- c) attiecībā uz pesticīdiem:
- pilnībā ieviest un izvērtēt piemērojamā tiesiskā regulējuma <sup>(1)</sup> efektivitāti, lai nodrošinātu augstu aizsardzības līmeni, izdarot grozījumus. Attiecīgos gadījumos tādā izvērtējumā var iekļaut salīdzinošu novērtējumu un Kopienas atļauju piešķiršanas procedūru izstrādi laišanai tirgū,
  - izstrādāt tematisku stratēģiju par pesticīdu ilgspējīgu izmantošanu, kas paredz:
    - i) līdz minimumam samazināt risku saistībā ar pesticīdu izmantošanu veselībai un videi,
    - ii) uzlabot pesticīdu izmantošanas un izplatīšanas kontroles pasākumus;
    - iii) samazināt kaitīgo aktīvo vielu līmeni, tostarp aizstājot bīstamākās vielas ar drošākām vielām, arī ar alternatīviem izstrādājumiem, kuru sastāvā neietilpst ķīmiskas vielas;
    - iv) sekmēt tādas lauksaimniecības metodes, kur pesticīdus izmanto nelielā daudzumā vai vispār neizmanto, jo īpaši informējot izmantotājus, sekmēt labas prakses
- standartu piemērošanu un paredzēt varbūtējus finanšu instrumentus šajā nolūkā;
- v) izveidot pārredzamu ziņojumu un pārraudzības sistēmu attiecībā uz stratēģijas mērķu īstenošanu, ietverot attiecīgu novērtējuma rādītāju ieviešanu;
- d) attiecībā uz ķīmiskām vielām un pesticīdiem:
- gādāt par to, lai pēc iespējas ātrāk tiktu ratificēta Roterdamas Konvencija par iepriekšējas informēšanas un piekrišanas kārtību starptautiskajā tirdzniecībā ar dažām bīstamām ķīmiskām vielām un pesticīdiem un Stokholmas Konvencija par noturīgajiem organiskajiem piesārņotājiem,
  - grozīt Padomes 1992. gada 23. jūlija Regulu (EEK) Nr. 2455/92 par noteiktu bīstamu ķīmisku vielu eksportu un importu <sup>(2)</sup>, lai to saskaņotu ar Roterdamas Konvenciju, pilnveidotu tās procedūras mehānismus un sniegtu jaunattīstības valstīm izsmeļošu informāciju,
  - atbalstīt ķīmisko vielu un pesticīdu apsaimniekošanas uzlabošanu jaunattīstības un kandidātvalstīs, to skaitā iznīcinot morāli novecojušu pesticīdu krājumus, atbalstot projektus, kas paredz šādu pesticīdu likvidēšanu,
  - sekmēt pūliņus, kas starptautiskā līmenī tiek pielikti, lai izstrādātu stratēģisku pieeju ķīmisko vielu apsaimniekošanai;
- e) attiecībā uz ūdens resursu ilgspējīgu izmantošanu un augstas kvalitātes nodrošināšanu:
- nodrošināt augstu virszemes un gruntsūdens aizsardzības līmeni, novērst piesārņojumu un veicināt ilgspējīgu ūdens resursu izmantošanu,
  - gādāt par to, lai pilnā mērā tiktu ieviesta pamata direktīva attiecībā uz ūdeni <sup>(3)</sup>, lai attiecībā uz šo resursu tiktu radīti apmierinoši nosacījumi, vērtējot pēc ekoloģiskiem, ķīmiskiem un kvantitatīviem kritērijiem, un veicināt saskaņotu un ilgspējīgu ūdens resursu apsaimniekošanu,
  - izstrādāt pasākumus, lai pārtrauktu prioritāri bīstamo vielu noplūdes, emisijas un zudumus, saskaņā ar Ūdens pamatdirektīvas noteikumiem,
  - nodrošinot augstu peldūdens aizsardzības līmeni, tai skaitā pārskatot Peldūdeņu direktīvu <sup>(4)</sup>,
- <sup>(1)</sup> Padomes 1991. gada 15. jūlija Direktīva 91/414/EEK par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū (OV L 230, 19.8.1991., 1. lpp.). Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas Direktīvu 2001/49/EK (OV L 176, 29.6.2001., 61. lpp.).
- <sup>(2)</sup> OV L 251, 29.8.1992., 13. lpp. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 2247/98 (OV L 282, 20.10.1998., 12. lpp.).
- <sup>(3)</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 23. oktobra Direktīva 2000/60/EK, ar ko nosaka Kopienas rīcību ūdens resursu politikas jomā (OV L 327, 22.12.2000., 1. lpp.).
- <sup>(4)</sup> Padomes 1975. gada 8. decembra Direktīva 76/160/EEK par peldvietu ūdens kvalitāti (OV L 31, 5.2.1976., 1. lpp.). Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar 1994. gada Pievienošanās aktu.

- nodrošināt Ūdens pamatdirektīvas jēdzienu un pieeju iekļaušanu citās ūdens aizsardzības direktīvās citās Kopienas politikas jomās;
- f) attiecībā uz gaisa kvalitāti, 5. pantā paredzēto pasākumu izstrādei un ieviešanai transporta, ražošanas un enerģētikas nozarēs jāsekmē gaisa kvalitātes uzlabošana. Citi paredzētie pasākumi:
  - uzlabot gaisa kvalitātes, tostarp piesārņotāju uzkrāšanās, uzraudzību un novērtēšanu, sabiedrības informēšanu, jo īpaši ieviešot novērtējuma rādītājus,
  - izstrādāt tematisku stratēģiju, lai īstenotu saskaņotu un vienotu politiku gaisa piesārņojuma jomā, kas ietvertu prioritātes papildu darbībām, pārskatīt un atjaunināt attiecīgos gadījumos gaisa kvalitātes standartus un nacionālo emisiju ierobežojumus, lai sasniegtu ilgtermiņa mērķi par kritiskas piesārņojuma slodzes un līmeņa nepārsniegšanu, un izstrādāt labākas informācijas apkopšanas, modelēšanas un prognozēšanas sistēmas,
  - ieviest attiecīgus pasākumus saistībā ar piezemes slāņa ozonu un makrodaļiņām,
  - attiecīgos gadījumos izstrādāt ieteikumus turpmākiem pasākumiem, ņemot vērā gaisa kvalitāti telpās un ietekmi uz veselību,
  - uzņemties vadību sarunās un Monreālas protokola īstenošanā attiecībā uz ozona slāni noārdošajām vielām,
  - uzņemties vadību sarunās par tīra gaisa nodrošināšanu Eiropā un stiprināt saiknes un mijiedarbības ar starptautiskiem procesiem, kas veicina tīra gaisa nodrošināšanu,
  - izstrādāt īpašus Kopienas instrumentus emisiju samazināšanai no attiecīgiem avotiem;
- g) attiecībā uz troksni:
  - papildināt un turpmāk pilnveidot pasākumus, tai skaitā atbilstīgas tipa apstiprinājuma procedūras, lai samazinātu troksni, ko rada pakalpojumu sniegšana un izstrādājumi, jo īpaši mehāniskie transportlīdzekļi, tai skaitā, lai samazinātu troksni, kas rodas, riepām saskaroties ar ceļa virsmu, negatīvi neietekmējot satiksmes drošību, kā arī dzelzceļa transporta, lidaparātu un stacionāro iekārtu radīto troksni,
  - izstrādāt un ieviest instrumentus, lai attiecīgos gadījumos mazinātu satiksmes radīto troksni, piemēram, samazinot transporta pieprasījumu, veicinot pāreju uz klusākiem transporta līdzekļiem, īstenojot tehniskus pasākumus un ilgtspējīgu transporta plānošanu;

h) attiecībā uz pilsētvidi:

- izstrādāt tematisku stratēģiju, kas atbalstītu integrētu horizontālo pieeju visās Kopienas darbības jomās un veicinātu pilsētvides kvalitātes uzlabošanu, ņemot vērā progresu, kas sasniegts esošās sadarbības ietvaros <sup>(1)</sup>, ko vajadzības gadījumā varētu pārskatīt un kas aptver šādas darbības:
  - atbalstīt vietējo darbību *Agenda 21*,
  - vājināt saikni starp ekonomisko izaugsmi un pieprasījumu pēc pasažieru pārvadājumiem,
  - nodrošināt, ka vairāk tiek izmantoti sabiedriskā transporta, dzelzceļa un iekšējo ūdensceļu pārvadājumu pakalpojumi, kā arī pārliecināt iedzīvotājus vairāk pārvietoties ar kājām un ar velosipēdiem,
  - risināt problēmas saistībā ar pieaugošo satiksmi un vājināt saikni starp transporta pieaugumu un IKP pieaugumu,
  - atzīt to, ka jāatbalsta tādu transporta līdzekļu izmantošana sabiedriskā transporta nozarē, kuriem ir zemāks emisiju līmenis,
  - apsvērt iespēju izstrādāt pilsētvides novērtējuma rādītājus.

#### 8. pants

#### **Mērķi un prioritāro darbību jomas jautājumā par dabas resursu un atkritumu ilgtspējīgu izmantošanu un apsaimniekošanu**

1. Lai īstenotu 2. pantā izklāstītos mērķus, būtu jāveic šādi uzdevumi:
  - gādāt par to, ka resursu patēriņš un ar to saistītā ietekme nepārsniedz vides ekoloģisko kapacitāti, un izjaukt saikni starp ekonomisko izaugsmi un resursu izmantošanu. Lai ievērojami palielinātu resursu un elektroenerģijas efektivitāti, šajā sakarā būtu jāmin orientējošais mērķis līdz 2010. gadam nodrošināt, ka 22 % Kopienas elektroenerģijas tiek saražoti, izmantojot atjaunojamus enerģijas avotus;
  - ievērojami samazināt saražoto atkritumu daudzumu, izvirzot atkritumu samazināšanas iniciatīvas, nodrošinot augstāku resursu efektivitāti un pāreju uz saimnieciskākiem ražošanas un patēriņa modeļiem,
  - ievērojami samazināt atkritumu izgāztuvēs nogādājamo atkritumu daudzumu un bīstamo atkritumu daudzumu, tajā pašā laikā gādājot par to, lai nepieaugtu emisijas atmosfērā, ūdenī un gaisā,

<sup>(1)</sup> Eiropas Padomes un Parlamenta 2001. gada 27. jūnija Lēmums Nr. 1141/2001/EK par Kopienas sadarbību pilsētu pastāvīgas attīstības veicināšanā (OV L 191, 13.7.2001., 1. lpp.).

— veicināt atkritumu otrreizēju izmantošanu, bet attiecībā uz atkritumiem, kurus vēl aizvien turpina ražot, līdz minimumam ir jāsamazina to bīstamības līmenis un ar tiem saistītais risks, priekšroka jādod atkritumu pārstrādei un īpaši otrreizējai pārstrādei, jāsamazina likvidējamo atkritumu daudzums, un to likvidēšanai jābūt drošai, likvidēšanai paredzēto atkritumu apstrādes vietas jāiekārto pēc iespējas tuvāk vietai, kur atkritumi rodas, ciktāl tas nemazina atkritumu apstrādes procesa efektivitāti.

2. Šos mērķus īsteno, ņemot vērā integrēto produktu politiku un Kopienas atkritumu apsaimniekošanas stratēģiju <sup>(1)</sup>, veicot šādas prioritāras darbības:

i) izstrādāt tematisku stratēģiju par resursu ilgtspējīgu izmantošanu un apsaimniekošanu, kas aptver šādus punktus:

- a) materiālu un atkritumu plūsmas novērtējums Kopienā, ietverot importu un eksportu, piemēram, izmantojot materiālu plūsmas analīzes metodi;
- b) izvērtējums politikas pasākumu efektivitātei un subsīdiu ietekmei saistībā ar dabas resursiem un atkritumiem;
- c) tādu mērķu izvirzīšana, kuri sekmētu resursu efektīvu izmantošanu un resursu izmantošanas samazināšanu, izjaucot saikni starp ekonomisko izaugsmi un negatīvu ietekmi uz vidi;
- d) atbalsts tādām ieguves un ražošanas metodēm un paņēmieniem, kas veicinātu ekoloģiski efektīvu un ilgtspējīgu izejvielu, enerģijas, ūdens un citu resursu izmantošanu;
- e) plaša tādu instrumentu klāsta izstrāde un ieviešana, kuri cita starpā aptver pētījumus, pāreju uz videi nekaitīgākām tehnoloģijām, ekonomiskos un cita veida līdzekļus, kuru pamatā ir tirgus, labas prakses programmas un efektīva resursu izmantojuma rādītājus;

ii) izstrādāt un ieviest pasākumus atkritumu samazināšanai un apsaimniekošanai, jo īpaši piemērojot šādus līdzekļus:

- a) izstrādāt kvantitatīvus un kvalitatīvus mērķus visu attiecīgo veidu atkritumu samazināšanai, kas jāīsteno Kopienas līmenī līdz 2010. gadam. Komisijai jā sagatavo priekšlikumi par šādiem mērķiem līdz 2002. gadam;
- b) atbalstīt ekoloģiski nekaitīgu un videi draudzīgu produktu izstrādi,
- c) informēt sabiedrību par iespējām dot savu ieguldījumu atkritumu samazināšanā;
- d) izstrādāt rīcības pasākumus, kas palīdzētu samazināt atkritumu daudzumu, piemēram, atbalstot atkritumu otrreizēju izmantošanu un pārstrādi, pakāpeniski nomainot konkrētas vielas un materiālus, pateicoties pasākumiem saistībā ar produktiem;
- e) izstrādāt jaunus atkritumu apsaimniekošanas novērtējuma rādītājus;

iii) izstrādāt tematisku stratēģiju par atkritumu otrreizēju pārstrādi, kas *inter alia* aptver pasākumus:

- a) lai nodrošinātu izcelsmes avota nošķiršanu, prioritāru atkritumu plūsmu savākšanu un otrreizēju pārstrādi;
- b) turpmāk veicinātu ražotāja atbildību;
- c) izstrādāt un veikt pāreju uz ekoloģiski nekaitīgākām atkritumu otrreizējās pārstrādes un apstrādes tehnoloģijām;

iv) pilnīgot vai pārskatīt atkritumu jomu regulējošos tiesību aktus, *inter alia* attiecībā uz celtniecības atkritumiem un būvgružiem, notekūdeņu dūņām <sup>(2)</sup>, bioloģiski noārdāmiem atkritumiem, iepakojumu <sup>(3)</sup>, akumulatoriem <sup>(4)</sup> un atkritumu pārvaldījumiem <sup>(5)</sup>, precizēt atšķirību starp atkritumiem un pārpalikumiem, kas nav uzskatāmi par atkritumiem, izstrādāt atbilstīgus kritērijus turpmākai atkritumu pamatdirektīvas <sup>(6)</sup> IIA un IIB pielikumu papildināšanai.

#### 9. pants

#### Mērķi un prioritārās darbības jomas attiecībā uz starptautiskās nozīmes jautājumiem

1. Lai īstētu 2. pantā izklāstītos mērķus attiecībā uz starptautiskās nozīmes jautājumiem un starptautisko aspektu šīs programmas četrās prioritārās darbības jomās attiecībā uz vidi, īstenojami šādi uzdevumi:

- īstēnot visaptverošu vides politiku starptautiskā līmenī, īpašu uzmanību pievēršot vides ekoloģiskajai kapacitātei planētas līmenī,
- turpināt atbalstīt ilgtspējīga patēriņa un ražošanas modeļu ieviešanu starptautiskā līmenī,
- gādāt par to, lai izstrādātā politika un veiktie pasākumi tirdzniecības un vides jomās ir savstarpēji saskaņoti.

<sup>(2)</sup> Padomes 1986. gada 12. jūnija Direktīva 86/278/EEK par vides aizsardzību un jo īpaši augsnes aizsardzību, kad lauksaimniecībā izmanto kanalizācijas nosēdumus (OV L 181, 4.7.1986., 6. lpp.). Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar 1994. gada Pievienošanās aktu.

<sup>(3)</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 1994. gada 20. decembra Direktīva 94/62/EK par iepakojumu un iepakojuma atkritumiem (OV L 365, 31.12.1994., 10. lpp.). Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas Lēmumu 1999/177/EK (OV L 56, 4.3.1999., 47. lpp.).

<sup>(4)</sup> Komisijas 1993. gada 4. oktobra Direktīva 93/86/EEK, ar ko tehnikas attīstībai pielāgo Padomes Direktīvu 91/157/EEK par baterijām un akumulatoriem, kuros ir konkrētas bīstamas vielas (OV L 264, 23.10.1993., 51. lpp.).

<sup>(5)</sup> Padomes 1993. gada 1. februāra Regula (EEK) Nr. 259/93 par atkritumu sūtījumu uzraudzību un kontroli Eiropas Kopienas teritorijā, kā arī to sūtījumu kontroli, ko ievie vai izved no Eiropas Kopienas (OV L 30, 6.2.1993., 1. lpp.). Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas Lēmumu 1999/816/EEK (OV L 316, 10.12.1999., 45. lpp.).

<sup>(6)</sup> Padomes 1975. gada 15. jūlija Direktīva 75/442/EEK par atkritumiem (OV L 194, 25.7.1975., 39. lpp.). Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas Lēmumu 96/350/EK (OV L 135, 6.6.1996., 32. lpp.).

<sup>(1)</sup> Padomes 1997. gada 24. februāra Rezolūcija par Kopienas stratēģiju atkritumu apsaimniekošanas jomā (OV C 76, 11.3.1997., 1. lpp.).

2. Šos uzdevumus veic, īstenojot šādas prioritāras darbības:

- a) iekļaut vides aizsardzības prasības visās Kopienas ārējo attiecību jomās, tostarp tirdzniecībā un sadarbībā attīstībai, lai veicinātu ilgtspējīgu attīstību, jo īpaši izstrādājot pamatnostādnes;
- b) noteikt saskaņotus vides un attīstības mērķus, kurus Pasaules samītā par noturīgu attīstību 2002. gadā varētu izvirzīt un pieņemt kā daļu no "jaunā vispārējā nolīguma vai pakta";
- c) strādāt, lai stiprinātu starptautisko vides vadību, pakāpeniski nostiprinot daudzpusējo sadarbību un pilnveidojot iestāžu sistēmu, ietverot resursus;
- d) gādāt, lai pēc iespējas ātrāk ratificētu, saskaņotu un piemērotu starptautiskās konvencijas un nolīgumus attiecībā uz vidi, kurus Kopiena ir parakstījusi kā vienu no pusēm;
- e) atbalstīt ilgtspējīgu ekoloģisko praksi ārvalstu investīciju un eksporta kredītu jomā;
- f) pielikt visas pūles, lai starptautiskā līmenī panāktu vienprātību par cilvēku un vides apdraudējuma novērtēšanas metodēm, kā arī riska vadības paņēmieniem, ietverot piesardzības principu;
- g) saskaņot tirdzniecības un vides aizsardzības prasības, pienācīgi ņemot vērā vides dimensiju novērtējumos attiecībā uz to, kā daudzpusējie tirdzniecības nolīgumi ietekmē ilgtspējīgu attīstību, sarunu sākumposmā un atbilstīgi rīkojoties;
- h) turpmāk atbalstīt pasaules tirdzniecības sistēmu, kas pilnībā atzīst daudzpusējus vai reģionālus vides nolīgumus un piesardzības principu, palielinot tirdzniecības iespējas ar ekoloģiski nekaitīgiem un videi draudzīgiem izstrādājumiem un pakalpojumiem;
- i) veicināt pārrobežu sadarbību vides jomā ar kaimiņvalstīm un reģioniem;
- j) veicināt lielāku saskaņotību politikas jomā, sasaistot visu darbu, kas tiek veikts saskaņā ar dažādām konvencijām, tostarp novērtējot savstarpējo saikni starp bioloģisko daudzveidību un klimata pārmaiņām un iekļaujot ar bioloģisko daudzveidību saistītos apsvērumus ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām un Kioto protokola īstenošanā.

pieejamās zinātniskās atziņas un 3. pantā norādītās stratēģiskās pieejas, veicamas šē turpmāk nosauktās prioritārās darbības:

- a) izstrādāt uzlabotus mehānismus un vispārējus labas vadības noteikumus un principus, kas ļautu visām ieinteresētajām personām jebkurā procesa fāzē saņemt plašas un izsmēlošas konsultācijas, lai izvēlētos visefektīvākās metodes un sasniegtu labākos rezultātus vides un ilgtspējīgas attīstības jomā saistībā ar pasākumiem, kas tiks ierosināti;
- b) aktīvāk piedalīties dialogā ar vides NVO, sniedzot attiecīgu atbalstu, tostarp ar Kopienas finanšu līdzekļu palīdzību;
- c) uzlabot politikas izstrādes procesu:
  - veicot iepriekšēju vērtēšanu tam, kādas var būt sekas, jo īpaši attiecībā uz vidi, sakarā ar jauno politiku, tostarp varbūtēju lēmumu neveikt nekādas darbības, kā arī sakarā ar priekšlikumiem likumdošanas jomā un rezultātu publicēšanu,
  - izdarot paveiktā novērtējumu par esošo pasākumu efektivitāti, kas tiek īstenoti, lai sasniegtu mērķus vides jomā;

- d) nodrošināt, ka videi un īpaši šajā programmā noteiktajām prioritārajām darbības jomām tiek piešķirta prioritāra nozīme Kopienas pētījumu programmās. Kopienas pētījumu un tehnoloģiskās attīstības pamatprogrammas ietvaros ir regulāri jāpārskata prioritātes un vajadzības saistībā ar vides pētījumiem. Labāk jāsašķir dalībvalstīs veiktie pētījumi vides jomā, lai *inter alia* sekmētu iegūto rezultātu pielietojšanu;

veidot un uzturēt kontaktus starp vides nozarē strādājošajiem un citiem speciālistiem, kas darbojas informācijas, apmācības, pētījumu, izglītības un politika izstrādes jomās;

- e) sākot no 2003. gada, regulāri sniegt informāciju, kas ir pamatā

- politikas lēmumiem saistībā ar vidi un ilgtspējīgu attīstību,
- paveiktā darba kontrolei un nozaru integrācijas stratēģiju pārskatam, kā arī ilgtspējīgai attīstības stratēģijai,
- sabiedrībai domātām ziņām.

Regulāri ziņojumi, ko sniegs Eiropas Vides aģentūra un citas attiecīgas iestādes, palīdzēs iegūt un apkopot šādu informāciju. Informāciju veido jo īpaši,

- galvenie vides novērtējuma rādītāji,
- vides stāvokļa un valdošo tendenču novērtējuma rādītāji,
- integrācijas novērtējuma rādītāji;

#### 10. pants

#### Vides politikas izstrāde

Lai īstenotu 2. pantā izklāstītos mērķus attiecībā uz vides politikas izstrādi, iesaistot visas interešu grupas un izmantojot labākās

- f) regulāri pārskatīt un uzraudzīt informācijas un ziņojumu sistēmas, lai izveidotu daudz saskaņotāku un efektīvāku sistēmu, kas ļautu sagatavot augstas kvalitātes ziņojumus un iegūt salīdzināmus un atbilstīgus vides datus un informāciju. Komisija tālab aicināta pēc iespējas ātri iesniegt atbilstīgu priekšlikumu. Uzraudzības, datu apkopošanas un ziņojumu sagatavošanas prasības turpmāk jāiekļauj tiesību aktos vides jomā;
- g) pastiprināti attīstīt un pielietot zemes novērošanas metodes (piem., satelīta tehnoloģiju) un pilnveidot politikas izstrādes un īstenošanas instrumentus.

#### 11. pants

##### Rezultātu uzraudzība un novērtēšana

1. Ceturtajā programmas īstenošanas gadā Komisija novērtē sasniegtos rezultātus programmas realizēšanā, kā arī tendences un perspektīvas vides jomā. To dara, pamatojoties uz vispusīgiem novērtējuma rādītājiem. Komisija iesniedz šo termiņa vidusposma

ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei kopā ar jebkādiem priekšlikumiem par grozījumiem, ko tā uzskata par vajadzīgu.

2. Programmas īstenošanas pēdējā gada laikā Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei galīgo novērtējumu, kurā atspoguļoti programmas sasniegumi, kā arī tendences un perspektīvas vides jomā.

#### 12. pants

Šo lēmumu publicē Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī.

Briselē, 2002. gada 22. jūlijā

Eiropas Parlamenta vārdā —

priekšsēdētājs

P. COX

Padomes vārdā —

priekšsēdētājs

P. S. MØLLER